

Органи самоорганізації населення

Орган
самоорганізації
населення
(ОСН)

Форма участі членів територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах у вирішенні окремих питань місцевого значення. Представницький орган, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення завдань місцевого значення

Акти, якими керуються ОСН

- ◆ Конституція України (ст. 5).
- ◆ Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. (ст. 5 визначає ОСН як складову системи місцевого самоврядування).
- ◆ Закон України «Про органи самоорганізації населення» від 11 липня 2001 р. (базовий).
- ◆ Інші підзаконні нормативно-правові акти (Постанова ВРУ «Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні» від 17 грудня 1993 р. (не заст.)).
- ◆ Локальні акти (Статут територіальної громади, Положення про збори жителів за місцем проживання).
- ◆ Методичні рекомендації «Про порядок легалізації органів самоорганізації населення» (затв. виконавчим комітетом місцевої ради на підставі ч.12 ст.13 ЗУ про ОСН).
- ◆ Положення органу самоорганізації населення.

Основні завдання органів самоорганізації населення відповідно до Закону

- ◆ створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України;
- ◆ задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг;
- ◆ участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм.

Термін повноважень ОСН

- ♦ Орган самоорганізації населення обирається терміном на строк повноважень відповідної ради, якщо інше не передбачено рішенням ради чи положенням про орган самоорганізації населення.

Проте мова іде про «склад», ОСН може створюватись на невизначений термін (до припинення повноважень).

Види ОСН та територія діяльності

- ♦ сільського, селищного комітету - в межах території села, селища, якщо його межі не співпадають з межами діяльності сільської, селищної ради;
- ♦ вуличного, квартального комітету - в межах території кварталу, кількох, однієї або частини вулиці з прилеглими провулками в місцях індивідуальної забудови;
- ♦ комітету мікрорайону - в межах території окремого мікрорайону, житлово-експлуатаційної організації в містах;
- ♦ будинкового комітету - в межах багатоквартирного будинку (кількох будинків) в державному і громадському житловому фонді та фонді житлово-будівельних кооперативів;
- ♦ комітету району в місті - в межах одного або кількох районів у місті, якщо його межі не співпадають з межами діяльності районної у місті ради.

Повноваження

ВЛАСНІ (приклади власних повноважень ОСН)

- ♦ представляти разом з депутатами інтереси жителів села у відповідній раді, органах влади;
- ♦ вносити пропозиції до проектів місцевих програм соціально-економічного і культурного розвитку відповідних та проектів місцевих бюджетів;
- ♦ організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, проведення робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, площ, парків, кладовищ, обладнанні майданчиків тощо;
- ♦ організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони пам'яток історії та культури, будівництві і ремонті шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування;
- ♦ здійснювати контроль за якістю надаваних громадянам, які проживають у жилих будинках на території діяльності ОСН, житлово-комунальних послуг та за якістю проведених у зазначених жилих будинках ремонтних робіт;
- ♦ сприяти збереженню культурної спадщини, охороні пам'яток;

- ♦ організовувати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, ін.соцвразливим, вносити пропозиції з цих питань до органів місцевого самоврядування;
- ♦ надавати необхідну допомогу органам пожежного нагляду в здійсненні протипожежних заходів, організовувати вивчення населенням правил пожежної безпеки, брати участь у здійсненні громадського контролю за додержанням вимог пожежної безпеки;
- ♦ розглядати звернення громадян, вести прийом громадян;
- ♦ вести облік громадян за віком, місцем роботи чи навчання, які на території діяльності ОСН;
- ♦ сприяти депутатам відповідних місцевих рад в організації їх зустрічей з виборцями.
- ♦ представляти разом з депутатами інтереси жителів села у відповідній раді , органах влади;
- ♦ вносити пропозиції до проектів місцевих програм соціально-економічного і культурного розвитку відповідних та проектів місцевих бюджетів;
- ♦ організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони пам'яток історії та культури, будівництві і ремонті шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування;
- ♦ здійснювати контроль за якістю надаваних громадянам, які проживають у жилих будинках на території діяльності ОСН, житлово-комунальних послуг та за якістю проведених у зазначених жилих будинках ремонтних робіт;
- ♦ сприяти збереженню культурної спадщини, охороні пам'яток;
- ♦ організовувати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, ін.соцвразливим, вносити пропозиції з цих питань до органів місцевого самоврядування;
- ♦ надавати необхідну допомогу органам пожежного нагляду в здійсненні протипожежних заходів, організовувати вивчення населенням правил пожежної безпеки, брати участь у здійсненні громадського контролю за додержанням вимог пожежної безпеки;
- ♦ розглядати звернення громадян, вести прийом громадян;
- ♦ вести облік громадян за віком, місцем роботи чи навчання, які на території діяльності ОСН;
- ♦ сприяти депутатам відповідних місцевих рад в організації їх зустрічей з виборцями.

ДЕЛЕГОВАНІ:

- Залежить виключно від рішення місцевої ради.
- Рішення приймається місцевою радою.
- Не сільським головою чи виконавчим комітетом.

Як делегувати повноваження ОСНУ

- ♦ Місцева рада може визначити процедуру, прийнявши відповідне Положення.
- ♦ Ініціатива може бути як від органів місцевого самоврядування, так і від ОСНУ.
- ♦ Не можна нав'язувати повноваження ОСНУ, бо це буде неефективно.
- ♦ Варто оцінити, чи зможе ОСН реалізувати надані йому повноваження.
- ♦ Тривалість делегованих повноважень - закон не дає відповіді на це питання (або до скасування, або до обрання нової місцевої ради), тому зараз - це на розсуд місцевої ради.

Фінансова основа

- Кошти місцевого бюджету, які надаються радою для здійснення наданих повноважень.
- Добровільні внески фізичних та юридичних осіб.
- Інші джерела, не заборонені законом.

Матеріальна основа

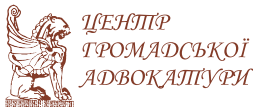
- ОСН користується майном, переданим радою в оперативне управління (право користуватись, але не розпоряджатись).
- Водночас ОСН-юридичні особи можуть отримати майно на підставі та у спосіб, передбачений цивільним кодексом.

Реалізація повноважень ОСН

Етапи створення ОСН

Етап	Хто це робить
I Ініціювання створення органу самоорганізації.	Загальні збори (конференція) жителів села.
II Подання заяви у раду про надання дозволу на створення.	Ініціативна група, обрана зборами (конференцією).
III Надання дозволу на створення ОСН.	Місцева рада.
IV Затвердження Положення, обрання ОСН.	Загальні збори (конференція) жителів села.
V Легалізація ОСН.	Виконавчий комітет місцевої ради.
IV Державна реєстрація юрособи і рішення щодо присвоєння ознаки неприбутковості.	Державний реєстратор, територіальний орган ДФС.

Підготовлено в рамках проекту «Підтримка зусиль НУО з розвитку громад» за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні. Погляди авторів не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду США. / Supported by the Democracy Grants Program of the U.S. Embassy in Ukraine. The views of the authors do not necessarily reflect the official position of the U.S. Government.

Програма правової підтримки НУО,
 Центр громадської адвокатури
www.lawngo.net
 Консультаційний Центр
 для Громадських Організацій
 (сторінка у фейсбук)